

Posudek oponenta na bakalářskou práci ing. Petra Rubáka

Vybrané gramatické jevy přechodového dialektu centrální romštiny z Krásnohorského Podhradí na Slovensku

PhDr. Jan Červenka, Ph.D. 28.8. 2007

Ing. Rubák v bakalářské práci v podstatě řešil standardní problém popisu vybrané části morfologie konkrétního dialektu dle standardních dotazníků projektu manchesterské univerzity. Je třeba říci, že v souladu s počínající tradicí oboru provedl samostatný výzkum, což obecné podmínky bakalářské práce ani nevyžadují, a jeho práce pracuje s moderním pojmovým i myšlenkovým aparátem romistické lingvistiky. V závěru dokonce Rubák odvážně přichází s vlastní hypotézou dialektní klasifikace daného materiálu, která zpřesňuje klasifikaci, na níž se kdysi podílel vedoucí jeho práce.

Na práci vidím následující úskalí: je založena na nahrávkách z dialektně smíšené České republiky, přičemž manželka jednoho z respondentů je mluvčí nespécifikovaného severocentrálního dialektu. Dobré ovšem je, že to autor reflektuje, a pro bakalářskou práci ani není třeba pořídit nahrávky z celého původního dialektního regionu.

Problematická ovšem je často Rubákova práce s prameny: například z mé dizertační práce parafrázuje na několika místech, vždy však jen s odkazem na celou práci, a mnohdy selektivně: z mé diskuse metody získávání jazykových dat vybírá jen to, co chválí jím zvolenou metodu elicitace. Jinak mé příklady, kterých se dovolává ke své hypotéze užití dativu na s.45, jsou tak nejasně přiblíženy, že se mi ani nechtělo je v originále hledat. Na str. 18 jsem parafrázován opět nepřesně (jde o pojmenování kmenů a nikoli otázku, zda jeden či více sufixů) a s ne zcela jasným záměrem.

Zarážející práci s prameny představuje rovněž přiblížení problému pojmenování slovesných tříd v severocentrální romštině. K tradičnímu číslování slovesných tříd v české a slovenské romistice, přítomnému již několik desetiletí a používanému v desítkách publikací včetně několika, které k práci sám použil, ocituje náhodně jen jeden pramen, proti němuž bez jediného zhodnocení a odůvodnění volí číslování použité zatím jen v jediném prameni - Elšíkově handoutu z přednášky (mimočodem jako pramen nejednoznačně označeného Elšík 2005).

U některých tvrzení rovněž není zcela jasné, zda je pasáž konstatováním dle autora obecné romisticko – lingvistické znalosti, nebo necitovanou parafrází četby či informací od vedoucího práce, jenž tvoří v oboru špičku, či zjištěním vysouzeným autorem pro daný dialekt z korpusu. Mám zde na mysli například tvrzení ze str.48 *Význam umět se vyjadřuje pomocí syntetického flexivního modália – te džanen, toto sloveso má původně význam „znát, vědět“*.

Závěr práce, který - jak jsem již ocenil v úvodu - obsahuje novou hypotézu, , v sobě skrývá největší problém práce: tato hypotéza není nijak doložena. Dialektní rozdíly jsou vždy kontinuum a mezi makrodialektními skupinami vždy bude nějaký tranzitivní dialekt (ostatně Rubák ani nezpochybní označení tranzitivní dialekt). Prvky severocentrální a jihocentrální skupiny navíc obsahuje i dialekt z oblasti Roštáru, Slavošovec apod. a i on má vlastní inovace, existují i tranzitivní dialekty mezi jihocentrální skupinou a západními dialekty severocentrální romštiny (ač to autor v tabulce neuvádí). Hlavní ale je, že Rubák po postupné registraci prvků morfologie slovesa, kterou v práci provedl, neuvádí v závěru žádný souhrn rysů společných s jednotlivými dialektními skupinami, ani přehled –a ani příklad - zmiňovaných vlastních inovací.

K formální stránce: autor velmi málo ovládá interpunkci.

Jelikož oponent nemá možnost vrátit práci k dodělání, navrhuji ji hodnotit stupněm „velmi dobře“, samozřejmě v případě, že autor svá některá tvrzení doloží při obhajobě.

